

JENAPLANSCHOOL OOSTAKKER

De Jenaplaneet

Schoolwerkplan

schooljaar 2009-2010

I. Pedagogisch project

1. Ethiek

Naast het pedagogisch project van het GO! heeft een Jenaplanschool een eigen visie die gebaseerd is op **20 basisprincipes** over de mens, de samenleving en de school.

Over de **mens**:

1. Elke mens is uniek: zo is er maar één. Daarom heeft ieder kind en elke volwassene een onvervangbare waarde.
2. Elke mens heeft het recht een eigen identiteit te ontwikkelen. Deze wordt zoveel mogelijk gekenmerkt door: zelfstandigheid, kritisch bewustzijn, creativiteit en gerichtheid op sociale rechtvaardigheid. Daarbij mogen ras, nationaliteit, geslacht, seksuele gerichtheid, sociaal milieu, religie, levensbeschouwing of handicap geen verschil uitmaken.
3. Elke mens heeft voor het ontwikkelen van een eigen identiteit persoonlijke relaties nodig: met andere mensen, met de zintuiglijke waarneembare werkelijkheid van natuur en cultuur, met de niet zintuiglijke erfaarbare werkelijkheid.
4. Elk mens wordt steeds als totale persoon erkend en waar mogelijk ook zo benaderd en aangesproken.
5. Elke mens wordt als cultuurdrager en cultuurvernieuwer erkend en waar mogelijk ook zo benaderd en aangesproken.

Over de **samenleving**:

6. Mensen moeten werken aan een samenleving die ieders onvervangbare waarde respecteert.
7. Mensen moeten werken aan een samenleving die ruimte en stimulansen biedt voor ieders identiteitsontwikkeling.
8. Mensen moeten samenwerken aan een samenleving waarin rechtvaardig, vreedzaam en constructief met verschillen en veranderingen wordt omgegaan.
9. Mensen moeten werken aan een samenleving die respectvol en zorgvuldig aarde en wereldruimte beheert.
10. Mensen moeten werken aan een samenleving die de natuurlijke en culturele hulpbronnen in verantwoordelijkheid voor toekomstige generaties gebruikt.

Over de **school**:

11. De school is een relatief autonome, coöperatieve organisatie van betrokkenen. Ze wordt door de maatschappij beïnvloed en heeft er zelf ook invloed op.
12. In de school hebben de volwassenen de taak de voorgaande uitspraken over mens en samenleving tot (ped)agogisch uitgangspunt voor hun handelen te maken.
13. In de school wordt de leerstof zowel ontleend aan de leef- en belevingswereld van de kinderen als aan de cultuurgoederen die in de maatschappij als belangrijke middelen beschouwd worden voor de hier geschetste ontwikkeling van persoon en samenleving.
14. In de school wordt het onderwijs uitgevoerd in pedagogische situaties en met behulp van pedagogische middelen.
15. In de school wordt het onderwijs vorm gegeven door een ritmische afwisseling van de basisactiviteiten: gesprek, spel, werk en viering.
16. In de school vindt overwegend heterogene groepering van de kinderen plaats, naar leeftijd en ontwikkelingsniveau, teneinde het leren van en zorgen voor elkaar te stimuleren
17. In de school worden zelfstandig spelen en leren afgewisseld en aangevuld door gestuurd en begeleid leren. Dit laatste is expliciet gericht op niveauverhoging. In dit alles speelt het initiatief van de kinderen een belangrijke rol.
18. In de school neemt wereldoriëntatie een centrale plaats in, met als basis ervaren, ontdekken en onderzoeken.

19. In de school vinden gedrags- en prestatiebeoordeling van een kind zoveel mogelijk plaats vanuit de eigen ontwikkelingsgeschiedenis van dat kind en in overleg met hem.
20. In de school worden veranderingen en verbeteringen gezien als een nooit eindigend proces. Dit proces wordt gestuurd door een consequente wisselwerking tussen doen en denken.

2. Dagelijks handelen: 4 PIJLERS:

2.1. Werk:

De schoolactiviteiten zijn geordend in een ritmisch weekplan.

Voor taal en wiskunde werken onze kinderen met weektaken, in de bovenbouw met werkpakketten.

Daarin zit nieuwe leerstof (waarover de kinderen eerst gezamenlijke instructies krijgen) en oefeningen op reeds aangeleerde leerstof (die de kinderen zelfstandig verwerkt hebben in de 'stille werkperiode').

Wie een techniek vergeten is, probeert eerst via de instructiefiche zelf een oplossing te vinden. Pas daarna wordt een leerling van een hoger niveau geraadpleegd. In laatste instantie bevraagt het kind de leerkracht.

Zelfstandigheid en zelfredzaamheid worden op die manier aangeleerd en gestimuleerd.

2.2. Spel:

Natuurlijk staat leren centraal. De leerstof en vaardigheden worden spelenderwijs en in steeds variërende omkadering verworven.

De kinderen putten zoveel mogelijk uit eigen ervaring. Wij helpen hen om zoveel mogelijk ervaringen op te doen.

2.3. Gesprek:

Elke schooldag wordt geopend met een kringgesprek. Er bestaan verschillende soorten kringgesprekken: actualiteiten-, probleem-, lees-, muziek- en andere kringen.

"In de bovenbouw drinken we thee op maandagochtend. Dat is een fijn begin van de week. We vertellen elkaar over ons weekend en knabbelen ondertussen aan een koekje. Om half tien starten we dan de week met een fris hoofd en een goed humeur. "

2.4. Viering:

Vieren betekent trots zijn op wat je hebt geleerd, op de oplossingen die je hebt gevonden.

Dat kunnen tonen en vertellen aan anderen is voor ons ook een feest. Op de weeksluiting tonen alle groepen waaraan ze hebben gewerkt.

We hebben ook 3 themavieringen: kerst-, paas-, en de eindsluiting de laatste dag van het schooljaar.

3. Geen klassen, maar stamgroepen

In een stamgroep zitten er kinderen van drie verschillende leeftijden. Tijdens hun basisschooltijd zitten de kinderen in **drie stamgroepen**:

- **Onderbouw**: kleuters van 2,5 tot 5 jaar.

Deze kunnen onderverdeeld worden in 2 groepen die apart begeleid worden door hun eigen juf maar die in principe alle projecten en heel wat activiteiten samen beleven. De eerste groep zijn de instappertjes of muisjes. De tweede groep wordt gevormd door de paarden en de giraffen.

- **Middenbouw**: kinderen van 6 - 8 jaar

- **Bovenbouw**: kinderen van 9 - 11 jaar

De samenstelling van de stamgroepen doet denken aan een gezin: verschillende leeftijden zijn er in vertegenwoordigd.

Ze ervaren dus beurtelings om in een groep de jongste, de middelste en de oudste te zijn.

Zo is een pienter kind niet zijn hele schooltijd 'het sterretje' van de klas en een langzamer kind niet voortdurend de zwakste.

Uiteraard vraagt het werken met drie verschillende leeftijden binnen één groep de juiste pedagogische, didactische en organisatorische vaardigheden van de leerkracht.

Regelmatig worden tafelgroepen gemaakt met 4 à 5 kinderen van verschillende leeftijd en niveau.

Kinderen krijgen nooit het gevoel te moeten blijven zitten. Er heerst een principiële opname van zwak- en hoogbegaafden.

4. Zelfstandigheid en Sociale Vorming

De begeleiders hebben de plicht de eigen mogelijkheden van elk kind te zoeken en te stimuleren, om hem zo goed mogelijk verder te helpen bij het vormen van zijn persoon.

Het vormen van een persoonlijkheid kan alleen binnen een gemeenschap. Eén van de gemeenschappen waarbinnen een kind opgroeit, is de schoolgemeenschap.

Op onze school wil men kinderen leren een volledig functionerend lid van die gemeenschap te zijn.

Wij willen het kind leren zijn vrijheid juist te gebruiken, leren dat vrijheid met verantwoordelijkheid te maken heeft...

Uiteindelijk willen wij de kinderen zo goed mogelijk **begeleiden op hun weg naar volwassenheid**.

4.1. Zelfwerkzaamheid

In de stille werkperiode wordt de zelfstandigheid en zelfredzaamheid aangewakkerd. Ook de verantwoordelijkheid voor het werk is belangrijk.

De kinderen volgen hun eigen tempo en hun eigen werkplanning. Daarin worden ze uiteraard sterk begeleid.

Contractwerk: op geregelde tijdstippen wordt de weektaak of het werkpakket afgegeven.

Ook de oudste kleuters hebben contractwerk, aangepast aan hun niveau.

Algemeen geldt de regel dat kinderen bij ons op school zo veel mogelijk zelf leren en doen. Helpen maar niet betuttelen van de kleuters.

4.2. Sociale vorming

De samenwerking tussen de kinderen staat centraal.

De samenstelling van de stamgroepen doet denken aan een gezin : verschillende leeftijden zijn vertegenwoordigd.

Bovenbouwers nemen verantwoordelijkheden op voor onderbouwers (bvb. bij het middagmaal), bovenbouwers lezen met middenbouwers, ...

Problemen worden aangekaart, uitgepraat en aangepakt, bij voorbeeld m.b.v. de dieren van de Axenroos.

5. Infrastructuur: SCHOOLWOONKAMERS: huiselijk ingerichte klaslokalen - groene school

Een zeer belangrijk kenmerk van een Jenaplanschool is de huiselijke sfeer en inrichting van de lokalen. Onze klaslokalen zijn het verlengde van de woonkamer thuis. In De Jenaplaneet beschikken we over grote klaslokalen waarin we steeds een werkgedeelte en een zithoek voorzien hebben. Ze zijn huiselijk en zoveel mogelijk knus aangekleed : je vindt er geen typische lessenaars maar tafels, geen metalen kasten maar houten rekken, ... Elke stamgroep heeft ook een eigen keuken. In de OB is er een kring en werk-/ speelruimte.

De kinderen dragen pantoffels in de klas. Dat is gezellig en zo hebben ze altijd warme en vooral droge voeten.

Met de inrichting van het lokaal proberen we het steriele schoolse te bannen. Meubilair wordt aangekocht in gewone meubelzaken. De inrichting is het resultaat van heel wat denkwerk en van de gezamenlijke inzet van ouders en leerkrachten.

Ons schooltje is ingeplant op een groen domein met verschillende speeltuigen en een voetbalweide. Bij mooi weer leren we in onze buitenklas. Lessen als projectwerking, lezen,gebeuren dan in de binnentuin.

6. Samenwerkingsstructuren

6.1. Algemeen

Een Jenaplanschool is een leef- en werkgemeenschap waar team, schoolleider, administratief personeel, onderhoudspersoneel, ouders en kinderen met elkaar samenwerken om de school uit te bouwen.

Een Jenaplanschool is een gezinsschool d.w.z. een aanvulling op de gezinsopvoeding, het verder zetten en het verbinden met het cultuurleven.

Wij proberen de kinderen op te voeden in samenwerking met de ouders, niet afzonderlijk.

Goede omgangsvormen

Volwassenen moeten eerder het goede voorbeeld tonen dan te "verwoorden".

Omgangsregels worden in samenspraak met de kinderen opgesteld en eventueel aangepast indien nodig.

Groepswet : alleen dat wat wij gezamenlijk hebben afgesproken en wat het schoolwerk garandeert in : orde, gewoontes, gebruiken en schoonheid geldt voor iedereen in deze ruimte.

De groepsleider verwerft "gezag" op grond van wie je bent en op basis van vertrouwen (niet door manipulatie).

Het team pleegt overleg op de tweewekelijkse teamvergadering. De meest uiteenlopende onderwerpen komen er aanbod.

Hier worden ook afspraken gemaakt die voor de volledige school gelden.

Leerkrachten maken bijna dagelijks afspraken o.a. over de organisatie van de lessen.

Met het CLB hebben wij een overeenkomst gesloten :

- kinderen met leerproblemen worden gesignaleerd, nadien kan er tot testing overgegaan worden.
- Kinderen met persoonlijke problemen kunnen geholpen worden door de maatschappelijk assistent.
- Bij de overgang van onder- naar middenbouw worden CITO-toetsen afgenomen en de resultaten ervan worden besproken.
- Die overgang wordt uiteraard grondig doorgesproken op het MDO.

6.2. Ouderwerking

Ouders worden 3 keer per jaar uitgenodigd op een formeel **oudercontact**: in oktober, januari en juni.

Los daarvan wordt met ouders heel vaak informeel overleg gepleegd n.a.v. kleine problemen. Wij dringen er bij onze ouders op aan om die te komen uitpraten, liefst eerst bij de betrokken leerkracht.

Wrijvingen die kunnen uitgroeien tot serieuze conflicten kunnen zo uit de weg geruimd worden.

Wie met een ernstig probleem zit, is vanzelfsprekend steeds welkom bij de directie. Samen komen we zeker tot een oplossing.

Wij juichen **ouderparticipatie** van harte toe, het is een heel belangrijk element op onze school.

Elke ouder is welkom in een themagroep of als leesouder, knutselmama, zwemvader, ... of om mee te helpen binnen een bepaald project.

De ouders hebben ook hun vertegenwoordiger binnen de **schoolraad**. Deze raad bepaalt mee het beleid van de school.

Gestructureerd overleg met de ouders heeft plaats in de **ouderraad**. Deze bestaat uit 7 leden, aangevuld met de directie en 2 leerkrachten.

De vriendenkring van de school helpt mee om de kas te spijzen.

Het is de bedoeling dat in de loop van dit schooljaar de ouderraad de vriendenkring overneemt.

7. Projecten

Onze kinderen zijn zoveel mogelijk onderzoekend bezig met de verschijnselen van de werkelijkheid. Ze zoeken antwoorden op vragen en problemen.

Binnen het vak wereldoriëntatie kiezen de kinderen op een democratische manier (via stemming) de onderwerpen van de projecten. Eens het onderwerp van het project vastligt, worden de vragen gesteld volgens het principe: hoofd, hart en handen.

- Dus: - Wat willen we weten?
- Wat willen we zijn?
- Wat willen we doen?

De vragen worden nu systematisch beantwoord via verschillende hulpmiddelen: een deskundige, een uitstap, informatie opzoeken,.....

Na de oplossing van de projectvragen komt de 'didactische nasleep' m.a.w. de leerkrachten zoeken in het leerplan welke leerstof aansluit bij dit project.

Ook bij de projectwerking staat de zelfstandigheid van het kind centraal: de leerlingen plannen zo veel mogelijk hun uitstappen, maken afspraken, schrijven brieven naar autoriteiten, zoeken documentatie,

Ook het "en passant"-leren wordt niet belemmerd: er wordt daar immers veel geleerd zonder dat het meteen bedoeld werd.

W.O. naar de werkelijkheid : zorgen voor prikkelende situaties waarin de originele werkelijkheid tot het kind spreekt en hen aanzet tot activiteit, werken en leren.

Wereldoriëntatie is eigenlijk het allesomvattende onderwijsgebeuren!

Het is meteen de methodische weg tot vormen van een eigen, dynamisch wereldbeeld.

De onderwerpen van de projecten worden door de kinderen op democratische manier verkozen via stemming. In OB 1 wordt nagegaan wat er op dit moment leeft bij de kleuters en ontstaat er op die manier een project. Het kan ook gebeuren dat de juf een project aanbrengt.

Eens de nieuwe titel vastligt, worden de vragen gesteld volgens het principe : hoofd, hart en handen.

Wat willen we weten, wat willen we doen en wat willen we zijn ?

Alle vragen worden genoteerd en aan het projectbord gehangen.

Op de vragen wordt nu systematisch een antwoord gezocht en ook de hulpmiddelen die men wil inschakelen worden vastgelegd (deskundige op bezoek, een uitstap, een inlevingsmoment, ...)

Na de oplossing van de projectvragen komt de "didactische nasleep" m.a.w. de leerkrachten zoeken zelf in het leerplan welke leerstof aansluit bij dit project.

Ook bij het project staat de zelfstandigheid centraal : de kinderen plannen dus zo veel mogelijk hun uitstappen, maken afspraken, schrijven brieven aan autoriteiten, zoeken documentatie in het centrum, maken teksten,...

Een project duurt in MB en BB meestal 6 à 8 weken, in OB gemiddeld 3 weken.

8. Evaluatie

Evalueren betekent bij ons geen jacht naar de beste prestaties t.a.v. de anderen maar wel presteren naar het beste eigen kunnen.

De kinderen worden regelmatig aangesproken op hun prestaties vanuit de eigen geschiedenis, niet vanuit een te halen niveau.

Deze beoordelingen gebeuren zowel mondeling als schriftelijk.

In kringgesprekken wordt regelmatig gereflecteerd op het concrete werk van alledag.

De weektaken of werkpakketten worden wekelijks gecontroleerd, elke leerkracht heeft zo meteen een beeld of de leerstof niet , gedeeltelijk of volledig werd verworven.

Remediëring kan op die manier meteen begonnen worden.

Op onze school werken we met “woordrapporten”. Daar is geen enkel cijfer op terug te vinden. De kinderen worden er beoordeeld vanuit hun eigen evolutie en hun totale persoonlijkheid komt aan bod. Naast taal en wiskunde komen project, kringgesprek, sociale vorming, ... aan bod.

Over het volledig schooljaar worden 4 schriftelijke evaluaties gemaakt : einde oktober, einde januari, einde april en einde juni.

In de OB zijn er 2 schriftelijke evaluaties: eind januari en eind juni. Eind oktober is er een mondelinge evaluatie a.d.h.v. een oudercontact.

Alhoewel in het Jenaplanonderwijs wordt gesteld dat er geen evaluatie op basis van cijfers wordt opgesteld, maken wij daarop een uitzondering.

In januari en in juni houden wij een toetsenperiode, die wordt gequoteerd op punten.

Daarin worden taal, wiskunde, project en voor de bovenbouw Frans beoordeeld.

In het rapport in midden- en bovenbouw staat een rubriek zelfevaluatie : m.a.w. hoe hebben de kinderen zelf de voorbije periode doorgemaakt, kunnen ze zelf inschatten of ze goed bezig zijn of niet. Weten ze waar nog moet bijgeschaafd worden?

In de MB en BB is er ook een rubriek zelfevaluatie en kindercontact: m.a.w. hoe hebben de kinderen zelf de voorbije periode doorgemaakt, kunnen ze zelf inschatten of ze goed bezig zijn of niet. Weten ze waar nog moet bijgeschaafd worden ?

Hoe wij als team ook achter de Jenaplanprincipes staan, we willen we geen zwevers worden.

Alle teamleden uit de lagere afdeling hebben jaren ervaring zowel in het traditioneel als in het methodeonderwijs.

Daarom misschien onze bezorgdheid naar het niveau van onze kinderen.

Wij willen zekerheid over het feit dat onze kinderen zonder problemen kunnen aansluiten op het traditioneel secundair onderwijs.

9. Zorgbeleid

In de werking van een Jenaplanschool zit zorgbreedte voor elke leerling inbegrepen.

Het werken in stamgroepen waar kinderen van 3 leeftijden samen zitten, werkt differentiatie in de hand.

Knappe kinderen volgen regelmatig reeds een lesje mee van een hoger niveau, zwakkere kinderen werken een opdracht nog eens uit met een lager niveau.

Niet enkel alleen de leerkracht differentieert, ook de leerlingen helpen elkaar.

Leerlingen met leerproblemen worden op onze school bijna nooit gepest omdat het binnen een stamgroep veel moeilijker is om uit te maken op welk niveau iedereen precies werkt.

Het welbevinden van alle kinderen staat centraal in onze school : we geloven dat welbevinden de belangrijkste voorwaarde tot leren is.

Wie zich niet goed in zijn vel voelt, komt eenvoudigweg niet tot leren.

Een voorbeeld: indien de kinderen overstuur binnenkomen na de speeltijd omdat er problemen waren bij het spel, houden wij onmiddellijk een probleemkring.

Alle partijen krijgen de kans om hun hart te luchten, nadien wordt het werk hernomen.

Binnen elk niveau doet men aan differentiatie door bij elke taak basisleerstof en verrijkende opdrachten te voorzien.

De basisleerstof moet door iedereen afgewerkt worden, kinderen die vlugger werken maken ook de uitloopopdrachten.

Vaak helpen knappe kinderen een leerling die nog eens een instructie moet doornemen alvorens aan het werk te kunnen.

Ook als de verschillen te groot zijn biedt ons onderwijs een oplossing.

Hoogbegaafde kinderen kunnen op hun niveau vorderen in de leerstof, indien een niveau volledig is afgewerkt worden zij getoetst en kunnen aan een volgend niveau beginnen.

Zeker in de middenbouw wordt dit systeem gehanteerd, de uitloopopdrachten zijn namelijk vaak niet uitdagend genoeg voor deze kinderen.

Omgekeerd zwaar dyslectische kinderen kunnen voor taal een volledig niveau lager werken dan van hun leeftijd kan verwacht worden.

Voor wiskunde en project werken deze kinderen meestal op peil, het heeft dus geen enkel zin hen te laten "overzitten".

Een Jenaplanschool biedt dus eigenlijk bijna onderwijs op maat voor elke leerling.

Niemand wordt afgeremd waardoor elke uitdaging wegvalt, maar niemand wordt ook voortdurend verplicht om te ervaren dat hij/zij de zwakste van de klas is.

Indien wij vermoeden dat een kind gedrags- of leerproblemen heeft die binnen het gewoon onderwijs niet kunnen opgevangen worden, vragen wij in eerste instantie de medewerking van de zorgcoördinator en in een volgende stap die van het CLB.

II. SCHOOLORGANISATIE in het schooljaar 2009-2010

1. Lestijdenpakket

Kleuteronderwijs: 23 kinderen op 1/10/2009, dit geeft 1 kleuterleidster full-time + 13 restlestijden.
Als vestigingsplaats van een school die recht heeft op een kinderverzorgster, heeft De Jenaplaneet recht op 2 uren kinderverzorgster.

Lager onderwijs: 24 kinderen op 1/10/2009. Dit geeft recht op 1 onderwijzer full-time + .. restlestijden.
Levensbeschouwelijke vakken: 1 cursus van 2 uren. We richten katholieke en islam godsdienst en niet-confessionele zedenleer in.

Aanvullende lestijden levensbeschouwing:

11 kinderen kiezen voor KGD

12 kinderen kiezen voor NCZ

1 kind kiest voor ISL

Aanvullende lestijden voor de ondersteuning van anderstaligen:

In De Jenaplaneet zitten 8 anderstalige kinderen, waarvan 6 voldoen aan de normen om bijkomende lestijden in te richten. Dit geeft 11 lestijden, zolang de anderstaligen op school blijven komen.

Het lestijdenpakket wordt door Scholengroep Pantarhei met 12 lt. aangevuld.

2. Groepering

Er is 1 OB-klas die deeltijds kan gesplitst worden. De deeltijdse leerkracht vult ook de lestijden kleuterturnen in.

In de MB-klas zijn 2 leerkrachten actief, een voor 19 lestijden en 1 voor 12 lestijden.

Er is 1 BB-groep, met 1 voltijdse leerkracht.

We richten een cursus katholieke godsdienst, niet-confessionele zedenleer en islam in. Door het lage leerlingenaantal hebben we maar recht op één cursus, dit betekent dat alle leerlingen samen zitten voor de levensbeschouwelijke vakken.

3. Leerkrachten – ondersteunend personeel

De Jenaplaneet is een vestigingsplaats van BS De Vogelzang. Wij delen dus een aantal personeelsleden.

Onderbouw:

- juf. Martine Haché, voltijds, titularis

- juf Illeke Vanhedent, 12 lt., zorg, ondersteuning, kleuterturnen

Middenbouw:

- juf Truus Janssens, 19 lt., titularis

- juf Benigna Van Damme, 12 lt., zorg en ondersteuning voor niveau 1

Bovenbouw:

- juf Sabine Lampaert, voltijds, titularis

Roomskatholieke godsdienst: meester Johan Goessens

Niet-confessionele zedenleer: juf Ellen Hoppezak

Islamgodsdienst: meester Cetin Derda

Anderstalige nieuwkomers: juf Nathalie Norman, 11 lt.

Secretariaat: juf Chantal Colders, 23 u.

Onderhoud:

- mevrouw Chantal Goethals,
- de heer Stefaan ...

Zorgcoördinator: juf Lies Waelput

Directie:

Willy VanDriessche

coördinatie: Peter Mortier, hiervoor vrijgesteld vanuit de Scholengroep Pantarhei.

In bijlage: schoolkalender 2009-2010